

Bruxelles, den 21. oktober 2020
(OR. en)

Interinstitutionel sag:
2018/0089(COD)

9573/20
ADD 1

CONSOM 114
MI 232
ENT 79
JUSTCIV 71
DENLEG 45
CODEC 626

UDKAST TIL RÅDETS BEGRUNDELSE

Vedr.: Rådets førstebehandlingsholdning med henblik på vedtagelse af EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV om adgang til anlæggelse af gruppesøgsmål til beskyttelse af forbrugernes kollektive interesser og om ophævelse af direktiv 2009/22/EF
– Udkast til Rådets begrundelse

I. INDLEDNING

Den 12. april 2018 forelagde Kommissionen Rådet ovennævnte forslag¹, der bygger på artikel 114 i TEUF, samt en meddelelse om "En ny aftale for forbrugerne" og et andet forslag til direktiv om modernisering af reglerne om forbrugerbeskyttelse² (som blev vedtaget i 2019).

Dette forslag til direktiv moderniserer og erstatter direktivet om søgsmål med påstand om forbud³ ved at give adgang til foranstaltninger om genopretning og om påbud i tilfælde af overtrædelser af EU-retten, der berører en gruppe forbrugere.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg afgav udtalelse den 20. september 2018⁴. Det Europæiske Regionsudvalg afgav også udtalelse den 10. oktober 2018⁵.

Europa-Parlamentet (EP) fastlagde sin førstebehandlingsholdning i marts 2019⁶ og fremsatte 108 ændringsforslag til Kommissionens forslag. Efter EP-valget i 2019 blev ordføreren, Geoffroy DIDIER (PPE, FR), genudpeget. Retsudvalget, der er det ansvarlige udvalg for forslaget, besluttede den 9. januar 2020 at indlede forhandlinger med Rådet på grundlag af EP's førstebehandlingsholdning.

Behandlingen af forslaget i Gruppen vedrørende Forbrugerbeskyttelse og -oplysning blev indledt i april 2018. Kommissionens konsekvensanalyse blev gennemgået på gruppens første møde om denne sag. Denne gennemgang viste, at delegationerne generelt var tilfredse med de metoder og kriterier, som Kommissionen har anvendt i sin konsekvensanalyse.

På samlingen den 28. november 2019 nåede Rådet (konkurrenceevne) til enighed om en generel indstilling⁷ og gav dermed formandskabet mandat til at forhandle med EP.

¹ Dok. 7877/18 + ADD 1-5.

² Direktiv (EU) 2019/2161 om ændring af Rådets direktiv 93/13/EØF og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 98/6/EF, 2005/29/EF og 2011/83/EU for så vidt angår bedre håndhævelse og modernisering af EU-reglerne om forbrugerbeskyttelse (EUT L 328 af 18.12.2019, s. 7).

³ Direktiv 2009/22/EF om søgsmål med påstand om forbud på området beskyttelse af forbrugernes interesser (EUT L 110 af 1.5.2009).

⁴ EUT C 440 af 6.12.2018, s. 66.

⁵ EUT C 461 af 21.12.2018, s. 232.

⁶ Dok. 7714/19.

⁷ Dok. 14210/19 + ADD 1.

Der blev afholdt tre uformelle triloger den 14. januar, den 2. marts og den 22. juni 2020. På den sidste trilog blev der opnået foreløbig enighed mellem medlovgiverne om en samlet kompromispakke.

Efter vedtagelsen af den generelle indstilling blev De Faste Repræsentanternes Komité den 15. januar, den 26. februar, den 4. marts og den 17. og den 24. juni 2020 orienteret af formandskabet om fremskridtene i forhandlingerne. Efter at have analyseret den endelige kompromistekst med henblik på en aftale bekræftede De Faste Repræsentanternes Komité den 30. juni 2020 den politiske enighed⁸, der blev opnået den 22. juni 2020 mellem medlovgiverne.

Den 7. juli 2020 godkendte EP's Retsudvalg teksten. Samme dag sendte formanden for Retsudvalget en skrivelse til formanden for De Faste Repræsentanternes Komité med angivelse af, at han med forbehold af jurist-lingvisternes endelige udformning af teksten i de to institutioner ville anbefale, at Retsudvalget og plenarforsamlingen godkender Rådets førstebehandlingsholdning ved andenbehandlingen uden ændringer.

På dette grundlag anbefalede De Faste Repræsentanternes Komité den 22. juli 2020 Rådet at godkende den politiske enighed⁹, som blev bekræftet den 21. september 2020 af Rådet (landbrug og fiskeri).

II. FORMÅL

Dette direktiv har til formål at øge forbrugernes og virksomhedernes tillid til det indre marked ved at sikre en mere fair konkurrence og styrke en effektiv håndhævelse af EU-retten på forbrugerbeskyttelsesområdet. Mere specifikt gør forslaget det muligt for godkendte organisationer/organer, der er udpeget af medlemsstaterne, at anlægge gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om både påbud og genopretning i tilfælde af overtrædelser af EU-retten, der berører en gruppe forbrugere. Det erstatter det gældende direktiv om søgsmål med påstand om forbud og imødekommer behovet for en horisontal EU-tilgang til kollektive retsmidler på grundlag af et fælles sæt principper, der tager hensyn til nationale retstraditioner og sikrer mod eventuelle risici for misbrug.

⁸ Dok. 9059/20.

⁹ Dok. 9592/20 + COR 1 + ADD 1.

III. ANALYSE AF RÅDETS FØRSTEBEHANDLINGSHOLDNING

1. 1. Genstand og anvendelsesområde (artikel 1 og 2 samt bilag I)

Direktivets genstand, som er at sikre, at der i alle medlemsstater er adgang til anlæggelse af gruppesøgsmål til beskyttelse af forbrugernes kollektive interesser, er afklaret, og det samme gælder dets forhold til gældende regler om international privatret. Rådet støttede EP's garanti for, at direktivet ikke bør udgøre en grund til at forringe forbrugerbeskyttelsen på de områder, der er omfattet af de retsakter, som er opført i bilag I. Denne liste er blevet ajourført og dækker områder såsom finansielle tjenesteydelser, rejser og turisme, energi, sundhed, telekommunikation og databeskyttelse.

2. Sondring mellem anlæggelse af nationale og grænseoverskridende søgsmål (artikel 4 og 6 samt de hertil svarende definitioner i artikel 3)

For Rådet var det vigtigt at indføre fælles og strengere kriterier for udpegelse af godkendte organer/organisationer med henblik på grænseoverskridende søgsmål og sikring af gensidig anerkendelse af dem. I tråd med EP's forslag skal kriterierne for udpegelse af godkendte organer/organisationer med henblik på anlæggelse af nationale søgsmål være i overensstemmelse med direktivets mål.

3. Finansiering af gruppesøgsmål (artikel 4 og 10)

EP havde betænkeligheder med hensyn til gennemsigtheden af finansiering af godkendte organer/organisationer og sigtede også mod at styrke reglerne om forhindring af interessekonflikter. Dette førte til ændringer, som Rådet godkendte, for så vidt angår mere detaljerede udpegelseskriterier og tredjeparters finansiering af søgsmål med henblik på genopretning. Medlemsstaterne skal derfor sikre, at interessekonflikter forhindres, og at finansiering fra tredjeparter ikke fører et gruppesøgsmål væk fra beskyttelse af forbrugernes kollektive interesser. I tilfælde af begrundet tvivl kan godkendte organer/organisationer blive nødt til at fremlægge en finansiell oversigt over deres finansiering for retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden.

4. Gruppesøgsmåls funktion (artikel 7, 8, 9 og 12)

For Rådet var det vigtigt yderligere at præcisere, hvordan gruppesøgsmål fungerer, for at lette gennemførelsen og anvendelsen af direktivet ved nærmere bestemt at indføre en særskilt artikel om foranstaltninger om påbud. For EP var princippet om, at taberen betaler, afgørende for at forhindre misbrug af adgangen til at indbringe sager. Der er foretaget en række ændringer og præciseringer i denne henseende, herunder udeladelse af kravet om en forudgående endelig afgørelse om påbud for at kunne træffe foranstaltninger om genopretning.

5. Oplysninger om gruppesøgsmål (artikel 13)

For EP var det vigtigt at styrke bestemmelserne om oplysninger til forbrugerne om gruppesøgsmål. Rådet støttede dette mål og mente, at en sådan styrkelse bør ske på en forholdsmæssig måde. Disse bestemmelser blev tilpasset i overensstemmelse hermed.

6. Bistand til godkendte organer/organisationer (artikel 20)

For EP var det afgørende at styrke og præcisere bestemmelserne om den bistand, der er til rådighed for godkendte organer/organisationer. Rådet var enige i, at medlemsstaterne skal træffe foranstaltninger, der har som mål at sikre, at omkostningerne ikke forhindrer godkendte organer/organisationer i at søge at opnå foranstaltninger om påbud eller genopretning.

7. Europæisk ombudsmand (artikel 23, stk. 3)

Som krævet af EP skal Kommissionen i henhold til teksten foretage en vurdering af, om grænseoverskridende gruppesøgsmål bedst kan behandles på EU-plan ved at indføre en europæisk ombudsmand for gruppesøgsmål vedrørende foranstaltninger om påbud og foranstaltninger om genopretning.

8. Frister for gennemførelse og anvendelse af direktivet og overgangsbestemmelser (artikel 22 og 24)

I betragtning af forslagets kompleksitet for navnlig de medlemsstater, der ikke har nogen ordning for anlæggelse af gruppesøgsmål, var det vigtigt for Rådet at give medlemsstaterne mere tid til at gennemføre og anvende direktivet (henholdsvis 24 og 30 måneder).

IV. KONKLUSION

Rådets førstebehandlingsholdning afspejler det rimelige og afbalancerede kompromis, som der blev opnået enighed om i forhandlingerne mellem Rådet og Europa-Parlamentet med støtte fra Kommissionen. Efter lange drøftelser om en ordning for kollektive retsmidler på europæisk plan har forbrugerne og de erhvervsdrivende endelig fået en EU-dækkende ramme, som vil forbedre overholdelsen af forbrugerbeskyttelsesreglerne og bidrage til at skabe lige vilkår for virksomhederne.
